

Toimittajalta.

Äsken Englannista saamassani lähetyksessä oli m. m. painettu ohjelma Mrs. Besantin sunnuntai-esitelmistä Lontoossa ensi kesäkuun aikana. Vilkaisin paperiin ja näin, että T. S:n kuuluisa presidentti tulee puhumaan „kuolemanjälkeisestä elämästä“. Samassa tunsin oudon liikituksen sydämessäni, ja kerronkin koko asiasta juuri tämän sisäisen kokemukseni takia.

Minusta tuntui äkkiä ja voimakkaasti, ikäänkuin olisin voittanut takaisin vanhan ystävän. Aihe „kuolemanjälkeinen elämä“ miellytti minua sanomattomasti. Luentojen lähempi sisällitys oli seuraava: 1. „En aio kokonaan kuolla“ – miten voimme tietää. 2. Välimailman tosiseikat – menneisyyden hedelmät. 3. Taivasmaailman tosiseikat – tulevaisuuden rakentaminen. 4. Paluu elämän kouluun – edessä odottava rajaton loisto. Ensimmäisen esitelmän nimenä oli rosenkreuziläinen lausetapa *non omnis moriar*.

Puhelin itsekseni: oi rakas Mrs. Besant, nyt Sinä taas opetat asioista, jotka Sinulle okkultistina kuuluvat ja joista Sinulla on kokemusperäisiä tietoja. Olet jättänyt taaksesi politiikat ja maailmanopettaja-puuhut ja lähdet taas kulkemaan teosofian turvallisia polkuja H. P. B:n jäljissä. Tervehdän sinua.

Minut valtasi suuri kunnioitus tätä väsymätöntä ihmiskunnan auttajaa kohtaan, muistelllessani, että hän tänä vuonna täyttää 82 ikävuotta.

*

Amerikkalainen „silmänkääntäjä“ *Harry Houdini*, joka kuoli lokakuun 31 p:nä 1926, oli kerrassaan huomattava ihminen. Osastossa „Mitä muualla tiedetään“ tehdään hänestä tässä numerossa selkoa pitkässä kirjoituksessa. Hän oli kaikesta päättäen sekä teosofi että salatieteilijä, vaikka hän – siinä kohden tavallaan noudattaen H. P. Blavatskyn esimerkkiä – ei sietänyt spiritismiä eikä mediumismia. Houdini oli miltei ottanut elämäntehtäväkseen spiritististen mediumein „paljastamisen“ matkimalla tarkasti heidän ilmiöitään omien teknillisten temppujensa avulla ja milloinkaan turvautumatta henkimaailman apuun. Houdini näet uskoi, että vainajain rauhaa ei saanut manauksilla häiritä. Ennen kuolemaansa hän kuitenkin oli sopinut rouvansa kanssa, että jos hän itse kuoltuaan joskus haluaisi antaa tietoja itsestään mediumin välityksellä, piti rouvan uskoa ilmoituksen todenperäisyyteen ainoastaan siinä tapauksessa, että Houdiniksi itseään sanova henki ensin toistaisi heidän salaisen merkkikielensä, jota kukaan sivullinen ei tuntenut.

Viime tammikuun alussa herätti Amerikassa tavatonta huomiota sanomalehdistössä kiertävä uutinen, että kuollut Houdini on antanut tietoa itsestään mediumin kautta ja että leskirouva Houdini oli vakuutettu sanoman

todenperäisyydestä, koska mediumi, pastori Ford, oli osannut toistaa salaisen *Code'n*, joka säilytettiin pankkiholviloakerossa.

Yhtä suurta hämmästyä – ja pilkkanaurua vastustajien leirissä – herätti sitten toinen uutinen, joka ensin oli luettavana New Yorkissa ilmestyvän „The Evening Graphic“ lehden palstoilla. Tämä uutinen kertoi, että pastori Ford oli todistajien läsnäollessa tunnustanut eräälle lehden reporterille, että koko henkijuttu oli tuulesta temmattu – hän ei milloinkaan ollut käynyt rouva Houdinin kodissa j. n. e.

Mutta nyt pastori Fordin spiritualistisen kirkon johtokunta tarttui asiaan. Tutkimuksesta kävi selville, että pastori Ford kuuden henkilön seurassa oli käynyt rouva Houdinin kodissa ja pitänyt siellä istunnon sekä että The Evening Graphic'in uutinen oli ilmeinen väärennys. Yhdistyneitten spiritualististen seurain toimikunta New Yorkissa ei vielä tyytynyt tähän ensimmäiseen tutkimukseen, vaan yhdessä Fordin spiritualistisen kirkon johtokunnan kanssa pani toimeen vielä uuden kuulustelun. Tämä pidettiin helmikuun 19 p:nä New Yorkin spiritualistein päämiehen, tohtori John Heissin ollessa puheenjohtajana. Pastori Ford esitti muutamia tunnetuita kaupungin asukkaita, jotka saattoivat todistaa, missä hän oli liikkunut siihen aikaan, jolloin hänen väitettiin tehneen tunnustuksensa Graphic'in reporterille. Yksi niistä kolmesta sanomalehtimiehestä, jotka olivat olleet läsnä, kun pastori Ford teki tunnustuksensa, myönsi nyt valalla, ettei hän mainitussa tilaisuudessa ollut nähnyt tätä pastori Fordia. Jännittävän kuulustelun huippukohtana oli, kun pastori Ford esitti sen miehen valallisen todistuksen, joka sadan dollarin maksusta oli näytellyt Fordin osaa huomiota herättäneessä „tunnustuksessa“. Koko juttu oli mitä alhaisinta sanomalehtisensationsia.

Semmoista saattaa tapahtua Amerikassa. Ehkä se tavallaan oli Houdinin kuolemanjälkeistä karmaa, hän kun liian jyrkästi tahtoi eläissään leimata kaikkia mediuumeja petkuttajiksi.

*

Suomen Rauhanliiton Keskushallituksen valitsema kymmenhenkinen valiokunta, jonka jäsenet kaikki toimivat opetus- ja kasvatustyössä (6 koulunjohtajaa ja -opettajaa ja 5 yliopistomiestä), jätti viime vuoden lopulla korkeimmille opetusviranomaisille kirjelmän, jossa anottiin, että rauhanaate pääsisi kouluopetuksessa ansaittuun sijaansa. Lehdistössä on kirjelmää monella tavalla arvosteltu, ja Rauhaa Kohti-lehdessä kirjoittaa tämän johdosta toht. Felix Iversen m. m. seuraavaa:

„Surullista on ollut todeta sellaisen kannan ilmenneen, että siveellisiä lakeja tavoitteleva kasvatusta vieroittaisi nuorisoa „elämän kylmästä todellisuudesta“. Tämä kanta perustuu siihen tosiseikkaan, että maailmassa on paljon epärehellisyyttä, vääryyttä, itsekkyyttä ja paha. Mutta tohtii kukaan kansamme ja sen nuorison ystävä ottaa edesvastuulleen, että tinkien pahan edessä tehdään poikkeuksia tai

rajoituksia elämänsäännöissä: ole rehellinen, ole hyvä, ole puhdas, ole raitis! Kasvatus vaatii, että nämä aatteet pysyvät tahrattomina, niiden pyhyden tunnustaminen on kansamme onnen ehto. Huomaamattomuudessa lienee sentähden tullut sanotuksi, että olisi väärää juurruttaa nuorisoon se käsitys, että „valtioiden kuten yksilöidenkin väliset ristiriidat voidaan ja tulee ratkaista oikeudenmukaisesti rauhallisin ja asiallisin neuvotteluihin“. Se tosiasia, että yksilöiden väliset riidat usein päättyvät tappoon, samoin kuin valtioiden väliset sotaan, todistaa, kuinka suuri on pimeyden ja pahan tahdon valta, mutta se ei kumoa yllämainittua lausetta, vaan päinvastoin tekee sen korostamisen kasvatuksessa entistä tärkeämmäksi.

„Mistä sitten lienee johtunut se käsitys, että Rauhanliiton kirjelmän allekirjoittajat, joista on useampia historian tutkijoita, olisivat puoltaneet historian väärentämistä opetuksessa? Ei ainakaan kirjelmästä, jossa puolletaan enemmän tilaa aatteiden, työn ja sivistyksen historialle dynastisen ja sotahistorian kustannuksella, kuitenkin niin, että viimeksi mainittua täydennettäisiin sotien syiden ja seurausten sekä nykyaikaisen sodan luonteen asiallisella esityksellä. Että näin tullaan lähemmäksi totuutta kuin esim. Vänr. Stoolin tarinain kautta lienee kuitenkin kiistelemätöntä.

„Kirjelmän päätarkoituksena on edistää siveellisen luonteen luomista ja todellisuuteen pohjautuvien tietojen opettamista.

„Onko väärää (rikollista!) toivoa, että nuoriso saisi tälläkin alalla todellisuutta vastaavan opetuksen, ja että sitä johdetaan ymmärtämään niitä, jo nyt kansoissa mahtavasti liikkuvia virtauksia, jotka pyrkivät rauhan, valtiollisen itsenäisyyden ja kansallisen vapauden puolustamiseen rauhanomaisin keinoin, oikeanmukaisella ja ymmärtämykseen ja yhteistyöhön tähtäävällä sisä- ja ulkopoliitikalla? Sodan muututtua kavalaksi molemminpuoliseksi täysituhoksi, ei kansojen itsesäilyttämisvaisto enää ilmene sodassa eikä aseellisessa puolustuksessa, vaan rauhantilan lujittamisessa luomalla vahvat oikeus- ja yhteistoiminta-elimet. Tämä uusi maailmantila ei ole vielä valmis, mutta se on syntymäisillään, ja hyvä olisi, jos Suomen kansa oivaltaisi kutsumuksen ottaa osaa sen luomiseen. Nykyinen polvi näkyy liian vähän ymmärtävän uudistustyön siveellisiä edellytyksiä. S. Rauhanliiton tässä mainitun kirjelmän tarkoitus on, ettei tuo ymmärtämys puuttuisi kansaltamme nyt nousevan sukupolven vartuttua ohjaamaan kansamme kohtaloita.“

*

Lähden mahdollisesti ulkomaille tämän kuukauden lopulla viettääkseni matkoilla muutamia viikkoja, ja koska postia ei lähetetä jälkeeni, pyydän täten, että korrespondenttini ystävällisesti odottavat vastausta kirjeisiinsä vasta sitten, kun olen palannut takaisin kotimaahan.

Elokuun alussa pidetään kesäkurssit Jyväskylässä, ja ilmoittautumiset niihin vastaanottaa R. R.-Toimisto, os. Ruusu-Risti-Temppeli, Jyväskylä.